

Mimar Dergisi'nin Arkitekt Dergisi'ne Evrilmesi Sürecinin (1931-1934) İçerik Analizi

Elif ATICI*, Terane Mehemedova BURNAK**

Mimar Dergisi'nin Arkitekt Dergisi'ne Evrilmesini Sürecinin (1931-1934) İçerik Analizi

Content Analysis of the Evolution of Journal of Mimar to Journal of Architecture (1931-1934)

Özet

Mimarlık, insan yaşamını konu olan disiplinler arası bir olgudur. İnsanın gelişimiyle birlikte şekillenen mimarlık sadece pratik anlamda değil teorik anlamda da kendini göstermektedir. Ülkemizde teorik anlamda birçok çalışma yapılmaktadır. Bu çalışmaların paylaşıldığı birbirinden farklı dergiler bulunmaktadır. Mimar Dergisi Cumhuriyet Dönemi'nde Türkiye'nin alanında ilk dergisidir. Bu sebeple bu derginin tanınması, mimarlık okumalarında önemli bir hal almaktadır. Ancak dergi adını kısa süreli koruyabilmiştir. Mimaradıyla kurulan dergi harf devrimiyle birlikte Arkitekt olarak yayın hayatını sürdürmüştür. Bu çalışmada; Cumhuriyet dönemindeki Mimar Dergisi'nin adını değiştirmeden önceki süreçte ele aldığı konuları incelemek ve derginin genel profilini saptamak temel amaçtır. Çalışma kapsamında derginin adı değişmeden önceki süreç olan 1931-1934 yıllarındaki sayılar incelenmiştir. İnceleme yöntemi olarak, bibliyometrik analizden yararlanılmıştır. Bu inceleme kapsamında 509 makale (çalışma) yer almaktadır.

Abstract

Architecture is an interdisciplinary phenomenon that is the subject of human life. Architecture shaped with the development of human beings manifests itself not only in practical terms but also in theoretical terms. There are many theoretical studies in our country. There are different journals where these studies are shared. Journal of Architect is the first magazine in the Republican Period of Turkey. For this reason, recognition of this journal becomes important in architecture readings. However, the journal was able to preserve its name for a short time. The journal, founded under the name of Architect, continued its publishing life as Arkitekt with the letter revolution. In this study; The main purpose is to examine the issues addressed by the Journal of Architect in the Republican period before changing its name and to determine the general profile of the journal. Within the scope of the study, the issues between 1931-1934, which is the period before the name of the journal was changed, were examined. As the method of investigation, bibliometric analysis was used. There are 509 articles (studies) within the scope of this review.

Anahtar Kelimeler: Zeki Sayar, mimarlık, mimarlık tarihi, mimarlık dergileri, Mimar/Arkitekt Dergisi

Keywords: Zeki Sayar, architecture, architectural history, architecture journals, Mimar / Journal of Arkitekt

Makale Türü: Araştırma

Paper Type: Research

1. Giriş

Yaşam birikmişlikler üzerine kuruludur ve her yaşanan da geçmişte kalmaktadır. Geçmişte yaşanan her olay tarih kapsamında ele alınabilir. Tarihsel konular incelendiğinde merkezinde hep insanın, odak noktası olduğu görülmektedir. İnsanın yaşadıkları, deneyimledikleri zaman içerisinde gerçekleşir. Geçmişte kalanlar ise tarih olarak düşünülebilir. Ancak her geçmiş sadece tarih olarak nitelendirilmez. İnsanların yaşadıkları anılar da geçmişini oluşturmaktadır. Anıları ispatlamak için fiziksel bireye ihtiyaç duyulmamaktadır. Anıyı birlikte yaşayan insanlar bu anıyı daha çok dile getirebilirler; ancak bu insanlar olmadığında da anılar hatırlanabilir. Bu duruma kolektif hafıza denilmektedir (Halbwachs, 2017, s. 11,22). Tarih ile kolektif hafıza birbirine benzemektedir. İkisi arasındaki temel fark, tarihin değişimleri, kolektif hafızanın benzerlikleri dile getirmesidir (Halbwachs, 2017, s. 84-85). Bu sebeple tarihi süreç içerisinde insanların birlikte oluşturdukları yaşanmışlığın kolektif hafızayı meydana getirdiğini söylemek mümkündür. Toplum içerisinde yaşayan insanlar ister istemez sürekli bir temas halindedir. Bu temasın sonucunda da kolektif hafızanın oluşması kaçınılmazdır.

*Elif ATICI, Araştırma Görevlisi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Mimarlık Bölümü, elifatici.026@gmail.com, ORCID ID orcid.org/0000-0001-7163-2660

**Terane Mehemedova BURNAK, Dr. Öğr. Üyesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Mimarlık Bölümü, teranem@gmail.com, ORCID ID orcid.org/0000-0001-8848-1870

Uğur Tanyeli'nin genel bir yaklaşımını aktaran Atasoy, genel olarak toplumsal tarih diye bir alan olduğundan bahseder. Bu alan içerisindeki mimarlık olguları da mimarlık tarihini meydana getirir. Ancak her ikisinde nerede başladığının ve nerede bittiğinin söylenmesini problemlili bulur (Atasoy, 2012). Bu ifadelerden anlaşılacağı üzere, mimarlığın her zaman insanla temas halinde olduğu; bu sebeple de merkezinde insan olan tarihin mimarlıkla yakından ilişkili olduğu söylenmektedir. Mimarlık tarihi düşünülmeden mimarlığın düşünülemediği dile getirilmiştir. Çünkü mimarlık nesnesi, mimarlık tarihiyle var olur. Mimarlık tarihi her şeyden önce dünyanın bir yerinden oluşturulan perspektif olarak ifade edilmektedir. Mimarlığı anlamak için belirli bir pencereden dünyaya bakmak gerekir. Çünkü mimarlık da diğer disiplinler gibi kendiliğinden meydana gelmez. Sokağa çıkıldığında görülen bir yapı için oluşturulacak yargılarda zihnin bir düşünceye sahip olması gerekmektedir (Tanyeli, 1997, s. 34-35). Bu durumu Uğur Tanyeli'nin yaklaşımıyla özetleyen Aksoy, mimarlığın toplumsallıkla uğraşmak olduğunu ve mimarlık tarihinin toplumsallık tarihi olduğunu belirtmiştir (Atasoy, 2012). Buradan çıkarımla, mimarlık tarihi toplumun tarihini ortaya koyar denilebilir. Toplumların kendi tarihlerini bilmesi de gelişmeleri için oldukça önemli bir husustur.

Merkezinde insan olan ve insanın anılarını oluşturmasına olanak sağlayan mimarlık, sahip olduğu tarihi geçmişle yaşananların bilinmesine ve insanlığın toplumsal olarak gelişimine ışık tutmaktadır. Her toplumun kendine ait bir kültürü ve bu kültür doğrultusunda şekillenen bir geçmişi vardır. İnsanların geleceklerine yön vermelerinde yaşadıkları toplumun geçmişini bilmeleri oldukça önemlidir. Bu sebeple, mimarlık alanının tarihi süreç içerisindeki gelişimine ışık tutan Mimar Dergisi toplumsal ve toplumun etkilediği mimarlığın gelişiminin anlaşılmasında önemli bir rol oynamaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti kendine ait kimlik oluşturmada ve modern hayata geçişte kapsamlı değişikliklere tanıklık etmiştir (Kul, 2011). Bu bağlamda mimarlığın bu değişikliklerden etkilenmesi kaçınılmaz bir hal almıştır. Cumhuriyet döneminden önce içinde bulunulan koşullar mimariyi de etkilemiştir. Cumhuriyet dönemine gelmeden önce hakim olan Osmanlı Mimarisi, 19. yüzyılın ikinci yarısında son zamanlarını yaşamıştır. Barok, ampir gibi son stilistik hamleler geri planda kalırken eklektik girişimler görülmektedir. Ancak önceki yüzyılların meydana getirdiği mimarlık, etkilici tarzıyla özellikle şehir merkezi dışındaki yerlerde varlığını bozulmamış bir biçimde sürdürmüştür. Genel olarak evlerin mimarisi, dönemin Rum ve Ermeni kalfaları tarafından oluşturulan kültürel izlere sahiptir. Sıra pencere sistemleri bu bağlamda dikkat çekmektedir. Bu hal Birinci Dünya Savaşı'na kadar sürmüştür. Yenileşme hareketleri ilk olarak; resmi binalarda, askeri binalarda ve saraylarda kendini göstermiştir. Her ne kadar yenileşme olarak başlasa da ilk değişiklikler tamamen Osmanlı etkisinden bağımsız değildir (Eldem, 1973, s. 5). İkinci Meşrutiyet ile Osmanlı tarzını yeniden yaşatmak isteseler de eski ekolden farklı olarak kubbe, sivri kemer ve çiniler mimarinin başlıca ayırt edici belirtileri olmuştur. Ayrıca ülkemizde Cumhuriyet'in ilk yıllarında Akademi adı altında tek mimarlık okulu yer almaktadır (Eldem, 1973, s. 6).

Yapılan bu çalışmada mimarlık alanında ülkemizde ilk olarak kabul edilen Mimar Dergisi'nin adının değişmeden önceki makaleleri (çalışmaları) incelenmiştir. Bu incelemenin amacı, Cumhuriyet'in ilk yıllarında mimarlık alanında yapılan çalışmaların hangi konulara değindiğini ortaya koymaktır. Böylece dönemin toplumunun tarihi hakkında da bilgiler edinilmiş olacaktır. Nitel araştırma olarak değerlendirilen bu çalışmada genel kaynak taramasından (literatür ve belge) yararlanılmıştır. Ortaya çıkan sonuçlar, tablolar ve grafiklerle desteklenerek somut bir hale getirilmiştir. Bu değerlendirmede öne çıkan temaların belirlenmesi, sayısal olarak makale (çalışma) başlıklarında en çok kullanılan kelimelere göre olmuştur. Bu temaların yıllara göre birbiriyle olan ilişkisi ise SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ile analiz edilmiştir. Bu şekilde niteliksel olarak değerlendirilen çalışma, niceliksel yönden de desteklenmiştir.

2. Cumhuriyetin Kuruluş Döneminde Mimar Dergisi'nin Kuruluşu

Osmanlı döneminde mimarlığa ilişkin süreli yayınlar, İkinci Meşrutiyet'in ilanı ile oluşan özgürlük ortamıyla gündeme gelmiştir. Bu bağlamda 1908 yılında mimar ve mühendislerin bir araya gelerek kurumsal bir mesleki oda kurmasıyla yayın hayatına başlayan Osmanlı Mühendis ve Mimar Cemiyeti Mecmuası ile ilk adım atılmıştır. İlerleyen zamanlarda modern mimarinin ülkeye girmesi, mimari anlamda rekabetin artması ve iletişim kurma ihtiyacıyla bir araya gelme durumunu ortaya çıkarmıştır. Bu ihtiyaç doğrultusunda 1927 yılında Ankara'da kurulan Türk Mimarlar Cemiyeti ile İstanbul'da kurulan Güzel Sanatlar Birliği, mimari şube adımlarını oluşturmuştur. Modernleşme sürecinin getirisini olarak modern söylemler içeren Mimar Dergisi 1931 yılında yayın hayatına başlamıştır (Özgül, 2018).

2020, s. 208,212). Türkiye'nin bilinen ilk ticari mesleki dergisi, Mimar/Arkitekt dergisidir (Tanyeli, 2001, s. 35). Mimar Dergisi'nin projesi Abidin Mortaş, Abdullah Ziya Kozanoğlu, S. Akkaynak, Sedad Hakkı Eldem, I. Çeçen, Cemal ve Ş. Balmumcu ile başlamıştır. Ancak daha sonra Mortaş, Kozanoğlu ve Sayar'ın birlikteliğiyle yayın hayatına devam ederken 1942 yılından sonra bu süreci Cemal Sayar tek başına kendisi yürütmüştür. Zeki Sayar 1905 yılında İstanbul'da doğmuş ve Erken Cumhuriyet dönemi belgelerinin günümüze kadar ulaşmasını sağlayan Mimar ve daha sonra adı Arkitekt olan derginin ortaya çıkmasını sağlayan kişidir. Dergiye Mimar adını veren Zeki Sayar'dır (Dosya, 2010). Zeki Sayar'ın, Cumhuriyet dönemi mimarlarından Sedat Hakkı Eldem'den sonra en çok tanınan mimar olduğu söylenmektedir (Mimarizm, 2015). Sayar, 45 yıllık mimari deneyimi olan, projelerinde modern ve rasyonalist tavırda ısrarcı olmuş bir mimardır (İnan, 2015, s. 58). Ayrıca Cumhuriyet mimarlığını tasarlama ve planlamanın yanı sıra kuramsal oluşumda da oldukça etkisi görülmektedir (Ergut, 2001, s. 16). Zeki Sayar Arkitekt için gizli ve vazgeçemediği bir sevgili olduğunu belirtmiştir. Mimar olarak çalışarak kazandığı şeylerin çoğunun dergiye gittiğini ve bazen eşinin dahi bu durumdan haberdar olmadığını ifade etmiştir. Sayar, Arkitekt'in tek konusunun Türkiye'deki mimarların ve ne yapmaya çalıştıklarının insanlar tarafından bilinmesini sağlamak olduğunu dile getirmiştir (Batur, 1983, s. 84).

En erken mimarlık dergisinin 1909 yılında 12 sayı olarak bir yıl yayında kalan, Osmanlı Mühendis ve Mimar Cemiyeti Mecmuası olduğu ifade edilmiştir (Tuluk, 2009, s. 485). Türkiye'de mimarlık yayıncılığının öncüsü olarak kabul edilen Mimar Dergisi daha sonraki adıyla Arkitekt, mimarlık mesleğinin temsilcisi olarak tavrı sergilemiştir. CHP tarafından sahiplenilen derginin, genç Türkiye mimarlığının ve modernist bakış açısının ülkeye yayılması temel görevi olmuştur (Akay, 2018). 1931 yılında Zeki Sayar, Abidin Mortaş ve Abdullah Ziya Kozanoğlu'nun birlikteliğiyle yayınlanmaya başlayan dergi 1981 yılında yayın hayatına son vermiştir. Ancak 1935 yılında yapılan Dil Devrimi ile adının Arkitekt olması kararlaştırılmıştır (Wikipedia, 2020). Yapı sanat, şehircilik ve dekoratif sanatlar dergisi olarak gündeme gelen dergi daha sonra mimarlık, şehircilik ve belediyeçilik dergisi olarak varlığını sürdürmüştür. Ayda bir sayı çıkarması beklenen derginin iki ayda bir de yayınlandığı görülmüştür. Derginin İkinci Dünya Savaşı zamanında duraklama yaşadığı da söylenmektedir (Abacı, 2014). Mimar Dergisi, Cumhuriyet'in ilk yıllarında mimarların seslerini duyurmasına olanak sağlamıştır. Cumhuriyet'in getirdiği modernleşme tavrı desteklemiştir. Mimarların sorunlarını dile getiren derginin amacı, mesleğin gelişmesi için çaba göstermektir. Bu bağlamda dönemin koşullarına göre alt başlıkları değişmiştir. 1940'larda mimarlık, şehircilik ve süsleme sanatları; 1950'lerde süsleme sanatı yerine belediyeçilik ve 1970'li yıllarda ise turizm konularıyla gündeme gelmiştir (Ergut, 2001, s. 20). Buradan çıkarımla derginin ele aldığı konuların toplumda yaşanan olaylarla ilgili olduğu söylenebilir. Ayrıca Türkiye'de bu yıllarda gündemde olan konuların toplumsal bir meslek olan mimarlığın teorik boyutunu da etkilediği ifade edilebilir.

Çalışma kapsamında yapılan analizlerde de görüleceği üzere, Mimar Dergisi'nde gündemi takip eden Haberler bölümü neredeyse her sayıda yer almıştır. Bu bölümde birlik kavramı sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Bu kavramın aslında Güzel Sanatlar Birliği olduğu anlaşılmıştır

3. Güzel Sanatlar Birliği Mimari Şubesi

Ankara Örgütlenmesi: Ankara'nın başkent olmasından sonra imar politikaları öncelik kazanmıştır. Resmi binaların yapımı artmış ve İstanbul'dan çok sayıda mimar Ankara'ya gelmiştir. Resmi kuruluşlardaki işlerin yürütülmesinde zorluklarla karşılaşmıştır. Bu sebeple Ankara'ya gelen genç mimarlar tarafından 18 Şubat 1927 tarihinde Türk Mimarlar Cemiyeti kurulmuştur (MimarlarDerneği, 2021). İstanbul Birliği: Mimarlar, 9 Mart 1927'de İstanbul'dan bağımsız olarak Güzel Sanatlar Birliği Mimari Şubesi'ni kurmuşlardır. Güzel Sanatlar Birliği kurulmadan önce farklı aşamalardan geçmiştir. Bu aşamalar şu şekilde ifade edilebilir (MimarlarDerneği, 2021): 1909, Osmanlı Ressamlar Cemiyeti; 1921, Türk Ressamlar Cemiyeti; 1926, Sanay-i Nefise Birliği.

Güzel Sanatlar Akademisi'ne müdür olarak atanan Namık İsmail, akademinin tüm şubelerinin (resim, heykel, süsleme, mimarlık) mezunları ile Güzel Sanatlar Birliği'ni genişletmiştir. Bu şekilde ortaya Güzel Sanatlar Birliği Mimari Şubesi çıkmıştır (MimarlarDerneği, 2021). Ancak Ankara'nın örgütlenmesi ve İstanbul'un da birlik şubesi olması birlikte çalışmalarını zorlaştırmıştır. Bu sebeple 1934 yılında Ankaralı, İstanbullu ve İzmirli mimarlar Güzel Sanatlar Birliği Mimari Şubesi'nden bağımsız bir şekilde Türk Mimarlar Cemiyeti İstanbul Şubesi'ni kurmuşlardır. Ayrıca Güzel Sanatlar Birliği Mimari Şubesi kapanmamış, Türk Mimarlar Cemiyeti İstanbul Şubesi altında varlığını sürdürmüştür. Daha sonra geçirdiği aşamalar ise şu şekilde ifade edilebilir (MimarlarDerneği, 2021): 1939, Türk Yüksek

Mimarlar Birliği (Ankara merkez, İstanbul şube); 1954, TMMOB ve buna bağlı Mimarlar Odası; 1965, Türk Mimarlar Derneği (İstanbul şubesi kapanmış) ve Devam eden Mimarlar Derneği 1927 (Ankara).

4. Çalışma Metodolojisi ve Bulgular

Bu çalışmada; Cumhuriyet dönemindeki Mimar Dergisi'nin adını değiştirmeden önceki süreçte ele aldığı konuları incelemek ve derginin genel profilini saptamak temel amaçtır. Çalışma kapsamında derginin adı değişmeden önceki süreç olan 1931-1934 yıllarındaki sayıları incelenmiştir. Geriye kalan sayılar Arkitekt olarak yayımlanmıştır. Mimar Dergisi 1931 yılında 11 sayı; 1932 yılında 10 sayı; 1933 yılında ve 1934 yılında 11 sayı yayınlamıştır. Bu inceleme kapsamında 509 makale (çalışma) yer almaktadır. Tüm yayınlar makale olmadığı için ifade edilirken makale (çalışma) şeklinde ifade edilmiştir. Bu incelemenin amacı, Cumhuriyet'in ilk yıllarında mimarlık alanında yapılan çalışmaların hangi konulara değindiğini ortaya koymaktır. Böylece dönemin toplumunun tarihi hakkında da bilgiler edinilmiş olacaktır. Nitel araştırma olarak değerlendirilen bu çalışmada genel kaynak taraması (literatür ve belge) kullanılmıştır. İnceleme yöntemi olarak, bibliyometrik analiz yönteminden yararlanılmıştır. Bibliyometrik çalışmalar sayesinde disiplinlerin ve araştırılan alanların yapısının tanınması sağlanmaktadır (Al & Coştur, 2007, s. 157). Mimar Dergisi'nin inceleme sürecinde 1931-1934 yıllarındaki sayıların kapakları ve içerikleri, Mimarlar Odası Arkitekt Veritabanı'ndan edinilen bilgiler doğrultusunda tablolar halinde ifade edilmiştir.

Ortaya çıkan sonuçlar tablolar, şekiller ve grafiklerle desteklenerek somut bir hale getirilmiştir. Bu değerlendirmede öne çıkan temaların belirlenmesi, derginin sayılarının makale (çalışma) başlıklarının analizi ile yapılmıştır. Sayısal olarak makale (çalışma) başlıklarında en çok kullanılan kelimelere göre temalar ortaya çıkmıştır. Oluşturulan tablolarda her yılın makale başlıkları bulunmaktadır. Bu başlıklar, öne çıkan temaların renkli olarak gösterilmesiyle ifade edilmiştir. Bunun sebebi, bu temaların buldukları yıllara ve sayılara göre farklılık göstermesidir. Bu temaların yıllara göre birbiriyle olan ilişkisi ise SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ile analiz edilmiştir. Bu şekilde niteliksel olarak değerlendirilen çalışma, niceliksel yönden de desteklenmiştir. Yapılan araştırma kapsamında řu soruların cevabı aranmaktadır:

1-Mimar Dergisi'nin 1931-1934 yıllarındaki ele aldığı konular nelerdir?

2-Bu konularda öne çıkan temalar hangileridir?

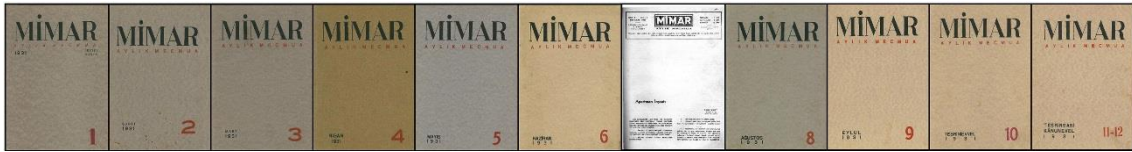
3-Temaların içeriğini hangi konu ve kapsamlar oluşturmaktadır?

Oluşturulan içerik tablolarında kavramsal olarak öne çıkan konular sıralanmıştır. Bu sıralama řu şekilde olmuştur: Ev, mimar, proje, şehir, İstanbul, birlik, Ankara, sergi, villa. Yapılan sıralamada ev, mimar ve proje konularının sayısal çoklukla öne çıktığı görülmüştür. Bu sebeple 1931-1934 yıllarındaki sayılarda bu üç kavramın içeriğini oluşturan çalışmaların içeriği analiz edilerek bu kavramlara ilişkin alanlarda ne tür çalışmaların yapıldığı ortaya konulmuştur. Bu temalara ilişkin içerikler řu şekilde ifade edilebilir:

- Ev: Kişiyeye özel evler, çeşitli ev tipleri
- Mimar: Yurt içi ve yurt dışı mimari faaliyetler, ünlü mimarlar ve eserleri,
- Proje: Farklı işlevlere sahip yurt içi ve yurt dışı proje örnekleri
- Şehir: Şehir mimari ve usulleri, farklılaşan şehir yapısı
- İstanbul: İstanbul'da farklı işlevlere sahip yapı örnekleri
- Birlik: Güzel Sanatlar Birliği'nin faaliyetleri ve haberleri
- Ankara: Ankara'da farklı işlevlere sahip yapı örnekleri
- Sergi: Yapılan çeşitli sergiler
- Villa: Villa projeleri

Ayrıca neredeyse her sayıda haberler bölümünün yer aldığı görülmüştür. Bu bölüm, dönemin gündemine ışık tuttuğu için dikkat çekmiştir ve içeriğinde birlikte bahsedilir. Birliğin, bir araya gelmeye ihtiyaç duyulmasından ortaya çıktığı ve önemli bir kurum olduğu görülmüştür. 1931-1934 yıllarındaki dergi sayılarının kapakları da şekillerle ifade edilmiştir. Bazı dergi sayıları tek bir sayı olarak yayınlanmıştır. Örneğin; 1931 yılında 11 ve 12 sayısı bir arada tek bir sayı olarak çıkmıştır. Böyle örnekler diğer yıllarda da görülmüştür. Bu sebeple oluşturulan tablolardaki sıralama; derginin sayılarının çıkış sırası şeklindedir. Tek bir sayı olan 11-12 sayısı; 11 olarak ifade edilmiştir.

1931 yılına ait derginin sayı kapakları Şekil 1’de, içerikleri ise Tablo 1’de ifade edilmiştir. Şekil 1’de görüldüğü üzere, 1931 yılının kapaklarında ortak bir dil ve renk benzerlikleri bulunmaktadır. Tablo 1’de ise dergi içerikleri ifade edilmiş ve öne çıkan konular renklendirilmiştir. Bu yılda sadece beş sayıda bulunan Haberler adlı bölüm ise sarı renkli hücre ile belirtilmiştir.

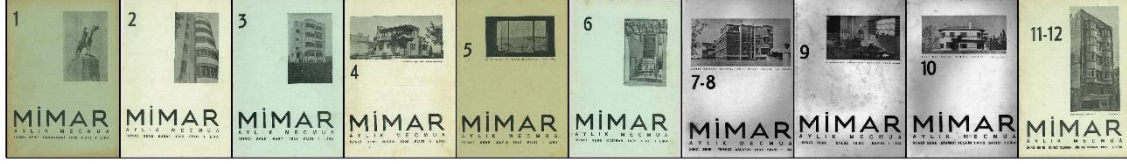
Şekil 1. 1931 Yılına Ait Dergilerin Sayı Kapakları, Kaynak: (Mimarlar Odası Arktekt Veritabanı,2020)

Tablo 1. Mimar Dergisi’nin 1931 Yılına Ait Sayıları ve İçerikleri

1931										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11 (11-12)
Istanbul ve Şehirliklik	Istanbul’un İmarı Meselesi	Memleketimiz de Mimar Varlık	Mimar Sinan ve Yeni Sanat	Istanbul’un İmarı Hakkında Notlar	Gayrikiyasi Bir Şehrin Müvellidi	Apartman İnşaata	Mektedir Binalarında Estetik	Şehrin İmarı ve Belediye	Edirne’nin İmarı	Meslektaşlarma
Bekir Beyin Evi	Valde Mektebi	Palas Otel, Kudüs	Mimar Sinan’ın Hayatı	Müh. Mustafa Fahri Bey Evi	Peşte Sergisinde Türk Pavyonu	Park Apartmanı-Nişantaşı	H. Ziya B. Evi-Samatya	Kimyager A.Rıza B. Evi - Adana	Yalova Mütetmmim Bina	Edirne’nin İmarı
İnşaatta Standart	Büro Hayatı	Boğazıçinde Bir Yalı	Mimar Sinan	Küçük Ev Projeleri	Ev Projesi	İzmir’in İmarı Hakkında	Haydarpaşa Garı Çatı İnşaata	Sanay ve Maadin Bankası Proje Müsabakası	Istanbul İkametgahları	Mühendis İbrahim Galip B. Apartmanı-Ayvaspa
Bir Lokanta Projesi	Müstakil Evler	Bugünkü Mimari Telakkiler	Kadınları Çalıştırma Yurdu	Mektedir Arsalarnın İntihabında Bazı Esaslar	Dr. Süreyya Hidayet Apartmanı - Çağaloğlu	Şehir İnşaatinde Mimarınin Hakimiyeti	Ev Projesi	Yalova İskeleyi Bilet Alma Yeri	Kandilli Camii	Türk Mimarisi ve Beynelmillel Mimarlık Vasıfları
Mezar	Lö Korbüziye’nin Muasir Şehri	Şehirliklik Fenninde Asri Tettebbüün Vasıta ve Menşeleri	Mektedir İnşaatinde (Plan-Tip) in Mahzurları	Gayrikiyasi ve Kıyasi Şehirler	Kroki ve Mimar	Evlerimizin İçi	R.I.A	Villa Projeleri	Yeni Mimaride Milli ve Beynelmillel Vasıflar	Baytar Kamil Bey Evi - Üsküdar
Binanın İçinde Mimar	İnşa Etmek Sanatı	Macaristan’da Fenni Tahsil ve Tekamül Safhaları	Kazino Projesi	Viyana Belediyesi’nin Mesken Politikası	R.I.A Beynelmillel Mimarî Mecmua	Proje Müsabakası	Karacabey Belediye Binası Projesi	Yugoslavya’da Yeni Mimarî	Fisiyoloji Laboratoryumu	Meskenlerimizde teccidi hava lüzumu ve usulleri
Birlik ve Mecmua	Sinema Binaları	Müşterek İkametgahlar	Herkesin Kendi Evi	İnşaata ve Mimari	Yapıda Mikyas	Sovyet Rusya’da Mesken Meselesi	Mobilya	Otel Projesi	Trayasta Modern Bir Villa	Foto Coşkun - Adana
Proje ve Mimar	Eski Bir Türk Kahvesi	Mağazaların Vitrin Tenviratı	Yeni Unsurlar	Evlerin Elektrik Tertibatı	Mektedir İnşaatinde İktiadî Düşünceler	Mihveri Menazır	Sinema ve Tiyatroların Sihat ve Emniyet Noktai Nazarından Haiz Olmaları Lazım Gelen Şeraltî Gösterir Talimatnamedir	Tek Katlı Evler	Madeni Çatı Kaplamaları	Hilversum Belediye Binası
Istanbul Lisesi Sinema Binası	Güzel Sanatlar Akademisi Binası	Berlin Mesken Kongresi	Mücej Blok Doğeme İnşaata	Ksilolit	Proje Müsabakaları	Güzel Sanatlar Akademisi Talebe Sergisi	Haberler	Reklamlar	33 Mimar	(başlıksız)
Güzel Sanatlar Akademisi Mimari Şubesinde Talebe Nasıl Çalışıyor?	Geçit Projesi	Mimarın Ücreti	Milletler Mimar ve Mimarlerini Nasıl Yükseltiyorlar	Güzel Sanatlar Birliğı Mimari Şubesi Haberleri	Stadyum Projesi	Duvarların Lisanı	Reklamlar	Mimar ve Mühendisler Kulübü	Beton ve Asfalt - Evlerin Su Tesisatı - Kalorifer Tesisatı	
Mimar Adresleri	Mimarlar Kongresi		Mimari Şubesi Haberleri		Keşif	Proje Tasdiki İçin				Yeni Mimarî
Haberler	Reklamlar		Reklamlar		Soğuk Hava Depoları	Reklamlar				Reklamlar
Reklamlar					Kurşun Piyasası - Birlik Haberleri					

Kaynak: (Mimarlar Odası Arktekt Veritabanı,2020)

1932 yılına ait derginin sayı kapakları Şekil 2’de, içerikleri ise Tablo 2’de ifade edilmiştir. Şekil 2’de görüldüğü üzere, 1932 yılının kapaklarında ortak bir dil ve renk benzerlikleri bulunmaktadır. Tablo 2’de ise dergi içerikleri ifade edilmiş ve öne çıkan konular renklendirilmiştir. Bu yılda iki sayı hariç diğer sayılarda bulunan Haberler adlı bölüm ise sarı renkli hücre ile belirtilmiştir.

Şekil 2. 1932 Yılına Ait Dergilerin Sayı Kapakları, Kaynak: (Mimarlar Odası Arkitekt Veritabanı,2020)

Tablo 2. Mimar Dergisi'nin 1932 Yılına Ait Sayıları ve İçerikleri,

1932									
1	2	3	4	5	6	7 (7-8)	8(9)	9(10)	10(11-12)
Türk Şehirlerinin Bünyesi	Ankara Tayyare Abidesi Münasebetile	Türk San'atı	Yeni Sanat	San'at	Renesans Şehirleri	San'atta Snobizm	San'at ve Madde	Ebedi Taş Orhon Abideleri	Kara Balkason Harabeleri
Gazi Abidesi	Apartman Binası	Nan Apartmanı	İzzet Bey Evi	Dr. Sani Yaver Villası	Hüsni B. Apartmanı	İzmir Ziraat Mektebi	Mühendis Derviş Bey Apartmanı	Bosfor Apartmanı	İstiklâl Apartmanı
Otel ve Kaplica Binası	İşık Apartmanı	Abide Projesi	N. Paşa Villası	Mr. L. Varber Villası	İ. Hanım Evi	Süleyman Nazif Mezarı	Sayfiye Projesi	Sait Bey Köşkü	Melek Apartmanı
Villâ Projesi	Şehir Stadyumu - Adana	Nazire H. Evi	Bir Mimar İkametgâhı	İsmail Hakkı B. Köşkü	İsmail Hakkı B. Evi	Ziraat Haşarat Laboratuvarı	Modern Bir Şehrin Uzviyeti	Nazif Bey Evi	Dr. Naci B. Evi
Hastaneler (Mebani Bilgisi)	Hal Projesi	Belediye Reisi Evi	Mimar Sinan Ekolü	Bir Ev Projesi	Duvar Kâatları	Sait B. Evi	Mühendis Ata Bey Evi	Dr. Celâl B. Evi	Çınarı İlkmeçten İlavâ İnşaâtı
Yapıda Haricî Sıva	Yeni Rus Mimarîsi	Apartman Avan Projesi	Mimar Sinan'ın Bolvadin'deki Eserleri	Dahif Mimarî	Çin Şehirlerinin Tadili	Edirne Muallim Mektebi Konferans Salonu	M. H. Evi	Osman Bey Köşkü	Hasan B. Apartmanı
Evlerde Tecdidî Hava	Hastaneler	Ev Projesi	Mimar Sinan	Ev Projeleri	Müteker Evler	V...	Beton ile Alçı Bloklardan Mürekkep Hafif Döşemeler	Seramik Dekoratif	Şehirlerimizin Planları
Beynelmîl Resimli Havadisler	Film ve Dekor	San'at	Mimar Sinan'ın Azîz Ruhuna : Türk Mimarîsi	Hastaneler	Mimar Kelük bin Aptullah	Fabrika Usulî ile İnşa Edilen Mektep Binaları	İstanbul Plânı Etüdü	VII... VIII...	Asya'da Türk Şehir Planları
Ev İşleri Mektepleri	Gaumont Palace Sinema Binası	Ev Projesi	Villâ	Keyfî Bir Maktâî Haiz ve Cerre Dayanmayan Bir Maddeden Mamûl Eçsâmda Cer Gerilmelerinden Sarfî Nazar Edilmek Üzere Gerilmelerin Sureti Hesabı	İspanya Mimarîsinde Yeni Tecsimat	Yeni Şehirlerin İnkişafı ve "Siedlung" lar	Yeni Film Dekorları	Universum Ufa Sineması	Hastanelerde Röntgen Dairelerinin İnşai Hususiyeleri
İrtifai Seri Olarak Değişen Kirişlerin Hesabındaki Hususiyet	Akademînin Ellinci Senesi	Mimarîde Tenvirat	Villâ Projesi	Haberler	Keyfî Bir Maktâî Haiz ve Cerre Dayanmayan Bir Maddeden Mamûl Eçsâmda Cer Gerilmelerinden Sarfî Nazar Edilmek Üzere Gerilmelerin Sureti Hesabı	Anadolu'da Türk Abideleri	İlk Heykel Sergisi	Avrupa'da Bulutdelenler	Yeni Tazyîni San'at
Haberler	Kâğır Fabrika Bacaları (Muvazenet Vaziyetinin Muayenesi)	Bursa Sanat Mektebi Demircilik Atelyesi	İlk Mektep Binası	Haberler	Haberler	Dünyanın En Yüksek Bulut Deleni	Nakîpzade Şekîp Bey Evi	İstinat Duvarları	Hallarda Sembol
	Beynelmîl Resimli Havadisler	Villâ Projesi	Maktâî Şakulî ve Cephesi Şekilde Görülen Tuğladan Mamûl Bir Fabrika Bacasının Mukavemetinin Tetkiki	Haberler	Beynelmîl Resimli Haberler	İş Bankası Şubesi	İstinat Duvarı Hesabı	Anı Azamî Hesabı	Anı Azamî Hesabı
	Haberler	R. I. A.	Haberler	Haberler	Haberler	Münîp B. Evi	Muvazenet Gayri Muayyen Kirişlerin Hesabı ve Menfi Anların Tersimen Tavini		Betonarmede Aşâğı Çelik Gerilmesi Hali ve İktisadî Pourcentage Meselesi
		Betonarme Döşemeler				Şam Şehrinde Yeni Keşfedilen Mozaikler	Resimli Beynelmîl Haberler		Daflanın Bilhesap Tayini
		Ksilîit Hakkında Bazı İzahat				Temellerde Toprak Tazyikine Dair			Mimarî Haberler
		Haberler				İstinat Duvarı Hesabı			Beynelmîl Resimli Haberler
						Güzel San'atlar Akademisi Talebe Sergisi			"Mazagan" Şehri Yollar ve Yapılar Nizamnamesi Reklamlar

Kaynak: (Mimarlar Odası Arkitekt Veritabanı,2020)

1933 yılına ait derginin sayı kapakları Şekil 3'te, içerikleri ise Tablo 3'te ifade edilmiştir. Şekil 3'te görüldüğü üzere, 1933 yılının kapaklarında ortak bir dil ve aynı renk bulunmaktadır. Tablo 3'te ise dergi içerikleri ifade edilmiş ve öne çıkan konular renklendirilmiştir. Bu yıldaki her sayıda bulunan Haberler adlı bölüm ise sarı renkli hücre ile belirtilmiştir.

Şekil 3. 1933 Yılına Ait Dergilerin Sayı Kapakları, Kaynak: (Mimarlar Odası Arkitekt Veritabanı,2020)

Tablo 3. Mimar Dergisi'nin 1933 Yılına Ait Sayıları ve İçerikleri

1933										
1	2	3	4	5	6	7	8	9(9-10)	10(11)	11(12)
İndeks	Bugünün Türk Mimar	Şehir Mimarisinde Usuller	Bugünkü Türk Miman ve Vazifeleri	Memlekette Türk Mimarının Yarınlı Vaz'iyeti	Büyük İnkılap Önünde Millî Mimar Meselesi	Kimlere Mimar Diyoruz	Röntgen Apartmanı	Cumhuriyetin On Senelik San'at Hayatı	Ceylan Apartmanı	Konya Şehir Planı Üzerine Etütler
Şehir Mimarisinde Usuller	Belediye Mezbahası	Adana Erkek Muallim Mektebi Tadil İnşaatı	Şevket Bey Evi	Sergi Binası Müsabakası	Seza Apartmanı	Baki Bey Evi	Cemil Bey Evi	Türk İnkılap Mimarisi	Şehircilik Müsabakası	Bolu'da Bir Ev
İtalye Müzesi Pavilyonu	Bir Kira Evi	Son Posta Matbaası	Refik B. Apartmanı	İstanbul'un Planı	Refik Bey Apartmanı	Agop Efendi Apartmanı	Koşk Projesi	E. Saniye Hanım Evi	Onuncu Yıl Tak ve Sütunları	Roma Bankası ve Amerikan Konsoloshanesi
Suadiye'de İki Ev	Pertev Apartmanı	Şevket Bey Apartmanı	Bir Kuru Kahveci Ticaretanesi	Haberler	Sıdika Haydar Hanım Evi	Bir Ev Projesi	Şehir Mimarisinde Usuller	Hasan Nuri Bey Apartmanı	Bir Sahil Evi	Ludwigsburg Ticaret Mektebi Projesi
Bir Villâ Projesi	Gazi Heykeli ve Hükümet Meydanı	Bir Aile Mezarı	Koşk Projesi		Ankara İçin Ucuz Aile Evi Tipleri	G.S. Akademisinde Diploma Projesi (1932-1933)	Mimarlıkta İnkılap	Zingal Pavilyonu ve Evi	Köy Evi	Rotebuhl Caddesi Müsabakası
Ev Projeleri	Ankara'nın İmanı Projesi	İhsan Bey Evi	Deniz Kenarında Bir Malikâne Projesi		Yazlık Ev	Ev Projesi	Otel Binaları	Cumhuriyet Devrinde Türk Mühendislerinin Köprücülük Faaliyeti	Mimarî Akustiği	Ankara Polis Jandarma Mektebi Proje Müsabakası Münasebetle
Mimar Kemalettin ve Eserleri	Bir Villâ Projesi	Kubilây Abidesi Proje Esgizleri	Bir Ev Projesi		Bir Ev Projesi	Türk Sanatı	Güzel San'atların Memleketimizde İnkişafına Dair Proje ve Kanun Lâyhaları Esbabı Mucibe Raporu	Yüksek Misafir Karşılama Takı-Haydarpaşa	Proje Müsabakaları Lâhiyası	Birliğin 1933 Faaliyet Devresi
Karakurumcu Harabeleri	Küçük Ev Projeleri	Zonguldak Halkevi Projesi Jüri Heyeti Raporu	Şehir Mimarisinde Usuller (Umumi Şehir Hamamları)		Bir Katlı Ev Projesi	Şehir Mimarisinde Usuller: Şehir Yeşillikleri	Şehrin İstikbal Tanzim Ediliceye Kadar Yapı ve Yollar Kanununun Tatbikatı Hakkında Bazı İzahlar	Kaplıca Oteli Bahçe Projesi	Haberler	Amca Hüseyin Paşa Yalısı
Mimarîde His ve Mantık	Ev Projesi	Zonguldak Halkevi İnk Projesi	Memleketimizde Seramik San'atı ve Sanayî		İstanbul'un Planları	Tiyatro Dekorlarında Realizm	Büyük İdman Sahası	Eski Türk Mimarî Eserleri Üzerinde Tetkikler: Sivas ve Erzurum'da Çifteminareler Medreseleri	Üç Sene	Ankara'da Sıra Evler Tipi: 2
Mürkek Kırıkların Hesabı	Adana Halkevi Canlı Levhası	Halkevi Projesi Esbabı Mucibe Raporu	Afiş		Schumann Tiyatrosu	Seramik Atelyesi	Yeni Müsile Merkezi	Stadyumlar: Almanya Stadyumları Hakkında Bir Tetkik Raporu		Deniz Kenarında Bir Küçük Villâ Projesi
Kiş Mevsiminde İnşaat	Amelî Mukavemet ve Betonarme	Amelî ve Basit Mukavemet, betonarme	Hastanelerde Tecrit Meselesi		Edimeli Dr. Rifat Osman Bey Merhum	Polis ve Jandarma Mektebi Proje Müsabakası	Mimar Yetiştirmek, Mimara İş Vermekle Olur	Hessian - Hills Mektebi		Yazlık Ev
Berlin'de Türk Eserleri	Birlik Haberleri	Resimli Haberler	Ecnebi Memleketlerde Mimarî		Hastahaneler : Merkezi Servis Teşkilâtı	Mecmuamıza Gönderilen Eserler	Mecmuamıza Gelen Eserler	İnkılap ve San'at		İlk Mektep Projesi
Memleket-Birlik Haberleri	Memleket Haberleri	Memleket Haberleri	Memleket Haberleri		Nesriyatta Resim ve İlan Sanatı	Haberler	Haberler	Mimar Servet Cemal Öldü		Mimarî Akustiği
Reklamlar	Zonguldak Halkevi Proje Müsabakası Münasebetle		Taşdelen ve Civarının Mesahası		Siyah Beyaz San'atı			On Senelik Resim Hayatımız		4 Posta Merkezi Proje Müsabakası
					Eğilmeye Maruz Cisimlerin Hesabı			Modern Mimarîde Malzeme ve İşçilik		Başka Memleketlerde Mimarî
					Haberler			Güzel San'atların Memleketimizde İnkişafına Dair Proje ve Kanun Lâyhaları Esbabı Mucibe Raporu		Haberler
					Belediye Yapı ve Yollar Kanunu			Mecmuamıza Gelen Eserler		
					Reklamlar			Haberler		

Kaynak: (Mimarlar Odası Arkitekt Veritabanı,2020)

1934 yılına ait derginin sayı kapakları Şekil 4’te, içerikleri ise Tablo 4’te ifade edilmiştir. Şekil 4’te görüldüğü üzere, 1934 yılının kapaklarında ortak bir dil ve aynı renk bulunmaktadır. Tablo 4’te ise dergi içerikleri ifade edilmiş ve öne çıkan konular renklendirilmiştir. Bu yılda iki sayı hariç diğer sayılarda bulunan Haberler adlı bölüm ise sarı renkli hücre ile belirtilmiştir.

Şekil 4. 1934 Yılına Ait Dergilerin Sayı Kapakları, Kaynak: (Mimarlar Odası Arkitekt Veritabanı,2020)

Tablo 4. Mimar Dergisi’nin 1934 Yılına Ait Sayıları ve İçerikleri

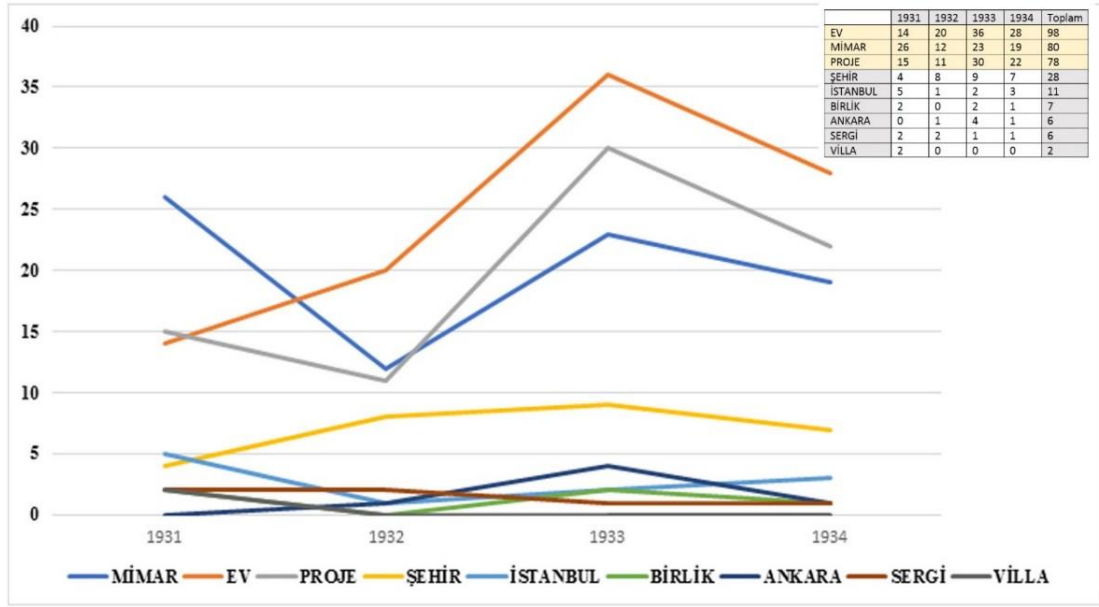
1934										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11(11-12)
İskeçe Apartmanı (Maçka)	İçindekiler	Prof. Rahmi Bey Evi	Muhtinin Bey Evi	İçindekiler	Reklamlar	Gazi İlk Mektebi	Ford Garajı	Mimar Yetiştiren Müessesesi	Cumhuriyet in On birinci Yılı Takları	Bayan Firdevs Evi
Bir Yalı Projesi	T. Sermet Bey Evi	Mühendis İzzet Bey Apartmanı	Dr. Rifki Bey Evi	I. E. Ha. Evi	İçindekiler	C. H. F. Kaza Merkezi	Halit Ziya B. Apartmanı	Bağdat'ta Türk Elçiliği Binası	Bir Kira Evi	Dr. İhsan Sami Evi
Yıldız Sarayı Tefriş Projesi	Umumi Helâ ve Benzin Satış Yeri	Himayeli Etfal Apartmanı Proje Müsabakası	Yalova'da Bir Otel Proje Müsabakası	Şeref Apartmanı	Elektrik Şirketi Deposu	Gümrükler ve İnhisarlar Vekaleti Binası Proje Müsabakası	Avniye Hf. Kira Evi	Mimari Atelyeler Talebelerin Yıllık Çalışmaları	Antalya İnhisarlar Müstakil Müdürlük Binası Projesi	Ev Projesi
Beyazıt Kalesi - İshak Paşa Sarayı	Bir Ev Projesi	Şehir Evi Projesi	A.Ş.K. Projesi İzah Notu	Ressam Şevket Bey Yalısı	Suadiye'de Bir Köşk	Reklamlar	Bursa Tayyare Sineması Detayları	Güzel San'atlar Akademisinde Hazırlayıcı Tezminat Sınıfı	B. Hakkı Evi	Sıra Evler
Ev Projesi	Büyüyeblen Evler Projesi	Şehir Dışarısında Bir Ev	00077 Projesine Ait İzah Notu	Ankara'da Apartman Proje Müsabakası	İki Ev	İş Bankası Sergisi	Körkün Köprüsü	Muallim Ginler Atelyesi Koltuk Detayları	Tahran'da Türkiye Cumhuriyeti i Elçilik Binası Projesi	Bizans Surları , Türk Kaleleri
Mimarlık ve Türklük	Konya Şehir Plânı Üzerinde Etütler	Eski Bir Türk Evi	Konya Şehir Plânı Üzerinde Etütler	Küçük Apartman Projesi	Tokat Vilâyeti Gazî Heykeli Müsabakası	Çeşme Abidelerimiz	Bir Çiftlik Evi	Seramik Şubesi	Ev Projesi	Görüş ve Duyuşlar
Başka Memleketlerde Mimarî	İshak Paşa Sarayı	Sinan İhtifalleri Münasebetle	Başka Memleketlerde Mimarî	Konya Şehir Plânı Üzerinde Etütler	Konya Şehir Plânı Üzerinde Etütler	Türk Mimarî	Dağ Üzerinde Bir Han	Güzel San'atlar Akademisinde Heykel	Selim Camii ve Edirne	Belkis Harabeleri - Körkün Köprüsü
Atina'da Sanatkarlar	Sanatta Nasyonalizm	Türk San'atı ve Sinan	İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası Piyasa Cetveli	Mimar Koca Kasım Ali	Memleket Köşeleri	Mimarlıkta Basitlik ve Moda	Düzce Halkevi Binası Projesi	Türk Mimarîları	Belkis Harabeleri	Bir Müsabaka Teklifi
Binaların Tenvirî	Anver Şehri Tevsi Projesi	Mimar Sinan'ın Plân Esasları	Haberler	Bursa'da San'at Eserleri ve Türk Mimarîsî	Yeni ve Eski Mimarlık	Modern Bir Tiyatro Binası	Mezbaha Tipleri	Şehirlerin Mintikalara Ayrılması ve Tertibi	Tenis, Futbol Sahaları	Romanya'da Mimarî
Mecmuamıza Gönderilen Eserler	Başka Memleketlerde Mimarî	Sinan	Reklamlar	Malzeme ve İşçilik Rayıcı Cetveli	Yapı ve Heykel	Yapı ve Yollar Kanununda Merdiven Genişlikleri	Bizim Mimarîlarımız ve Bizim Mimarî	Betonarme İnşaatta Kalıp	Başka Memleketlerde Mimarî	Duyumlar
Fevzi Paşa Büstü	İkametgâh İnşaatta Hararet	Takyeci İbrahim Efendi Camii		Türkiye'de Çimento Bir Lükstür	Başka Memleketlerde Mimarî	16 Mart Şehitleri Abidesi ve Konservatuar Binası Proje Müsabakası	Müccirrit Maddeler ve İstimalleri	Yağmur Sularının Toplama Usulleri	Betonarme İnşaatta Kalıp	
Haberler	Haberler	Stokholm Şehir Plânı Beynelmillel Fikir Müsabakası		Mecmuamıza Gönderilen Eserler	Havalandırma	Haberler	Yapı Malzemesinin Kontrolü	Devlet Matbaası Projesi	Yapı Yükseklikleri	
1933 Senesi Birlik Faaliyeti ve İdare Heyeti Raporu	Mecmuamıza Gelen Eserler	Küçük Seyahat		Haberler	Mecmuamıza Gönderilen Eserler		Başka Memleketlerde Mimarî	Haberler	Duyumlar	
		Vilâyetlerde Malzeme ve İşçilik Rayıcı			Mütemadi Kirişler Hesabı		Yapıda Hava Değişirme Usulleri	İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası Yapı Malzemesi Piyasa Cetveli	Reklamlar	
		Haberler			Haberler		Haberler	Reklamlar		
							İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası Yapı Malzemesi Piyasa Cetveli			

Kaynak: (Mimarlar Odası Arkitekt Veritabanı,2020)

Mimar Dergisi’nin adı değişmeden önceki 1931-1934 yıllarındaki sayıların içerikleri; Tablo 1, Tablo 2, Tablo 3, Tablo 4’te belirtilmiştir. Bu tablolardan elde edilen veriler doğrultusunda sıklıkla ele alınan

konuların yıllara göre değişimi Grafik 1’de ifade edilmiştir. Bu grafiğe göre; ev, mimar ve projenin birbirine yakın değişiklik gösterdiği ve öne çıktığı görülmüştür. Buradan çıkarımla bu üç kavramın birbirine yakından ilişkili olduğu söylenebilir.

Ayrıca Grafik 1’e göre İstanbul, birlik, Ankara, sergi, villa kavramlarının birbirine yakın değişkenlik gösterdiği görülmüştür. Buradan çıkarımla birlik kavramının işaret ettiği Güzel Sanatlar Birliği’nin İstanbul ve Ankara’da şubesi olmasıyla ilişkilendirilmektedir. Bunlara ek olarak Cumhuriyet’in ilk yıllarında villa ve sergilerin ele alınan konular olarak öne çıktığı fark edilmiştir. Şehir kavramı ise yıllara göre birbirine yakın değerler alarak grafiğin ortasında yer almıştır. Buradan çıkarımla şehir kavramının, her sayıda ele alınan bir konu olmasının yanı sıra farklı şehirlerden örneklerle mimarlığa literatür ve pratik anlamda da destek olduğunu söylemek mümkündür.

Grafik 1. 1931-1934 yılları arasında öne çıkan kavramların kullanıma sıklığı

Tablo 5. Temaların yıllara göre birbiriyle ilişki durumu, SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) Analizi (Ki-kare testi)

Yıllar	1931		1932		1933		1934		X ²	p
	n	Satır %	n	Satır %	n	Satır %	n	Satır %		
Ev	14	14,3	20	20,4	36	36,7	28	28,6	X ²	p
Mimar	26	32,5	12	15,0	23	28,7	19	23,8		
Proje	15	19,2	11	14,1	30	38,5	22	28,2		
Şehir	4	14,3	8	28,6	9	32,1	7	25,0		
İstanbul	5	45,5	1	9,1	2	18,2	3	27,3		
Birlik	2	40,0	0	0,0	2	40,0	1	20,0		
Ankara	0	0,0	1	16,7	4	66,7	1	16,7		
Sergi	2	33,3	2	33,3	1	16,7	1	16,7		
Villa	2	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		

Tablo 5’e göre, Yıllar ile kavram arasında istatistiksel anlamlı ilişki bulunmamaktadır (p>0,05).

Öne çıkan temaların yıllara göre analizi yapıldığında, SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) sonucuna göre, yıllar ve temalar arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür. Bu sonuç yapılan analiz dergi sayılarında yıllara göre belirli bir konunun seçilmediğini ve gündeme göre derginin içeriğinin değiştiğinin düşünülmesine yol açmıştır. 1931-1934 yıllarında öne çıkan mimar, ev ve proje temalarının içeriklerini oluşturan çalışmalar sırasıyla Tablo 6., Tablo 7. Ve Tablo 8.'de ifade edilmiştir.

Mimar Dergisi'nin 1931-1934 yıllarındaki sayılarının makalelerindeki (çalışma) mimar temalı konularının içeriği Tablo 6'da ifade edilmiştir.

Tablo 6. Mimar Temalı Konularının İçeriği

Binanın İçinde Mimar	Mimar Sinan ve Yeni Sanat	Şehir İnşaatında Mimari-nin Hakimiyeti	Bir Mimar İka-metgâhi	Mimari Haber-ler	Memlekette Türk Mimari-nin Yarınki Vaz'iyeti	Eski Türk Mi-mari Eserleri Üzerinde Tet-kikler: Sivas ve Erzurum'da Çifteminareler Medreseleri	Başka Memle-ketlerde Mi-marî	Yeni ve Eski Mimarlık	Mimari Atelye-ler Talebelerin Yıllık Çalışma-ları
Proje ve Mimar	Mimar Sinan'ın Hayatı	Yeni Mimaride Millî ve Beynel-mîl Vasıflar	Mimar Sinan Ekolu	Şehir Mi-marisinde Usuller	Büyük İnkılap Önünde Millî Mimari Mese-lesi	Mimar Servet Cemal Öldü	Başka Memle-ketlerde Mi-marî	Başka Memle-ketlerde Mi-marî	Türk Mimarları
Güzel Sanatlar Akademisi Mi-mari Şubesinde Talebe Nasıl Çalışıyor?	Mimar Sinan	33 Mimar	Mimar Sinan'ın Bolvadin'deki Eserleri	Mimar Kema-lettin ve Eser-leri	Kimlere Mimar Diyoruz	Modern Mima-ride Malzeme ve İşçilik	Başka Memle-ketlerde Mi-marî	Türk Mimar	Başka Memle-ketlerde Mi-marî
Mimar Adres-leri	Milletler Mi-mar ve Mimari-lerini Nasıl Yükseltiyorlar	Mimar ve Mü-hendisler Ku-lübü	Mimar Sinan	Mimaride His ve Mantık	Şehir Mimari-sinde Usuller: Şehir Yeşillik-leri	Mimarî Akus-tığı	Mimar Sinan'ın Plân Esasları	Mimarlıkta Ba-sitlik ve Moda	Romanya'da Mimari
Mimarlar Kongresi	Mimari Şubesi Haberleri	Türk Mimarisi ve Beynelmîl Mimarlık Vasıf-ları	Mimar Sinan'ın Aziz Ruhuna: Türk Mimarisi	Bugünün Türk Mimari	Şehir Mi-marisinde Usuller	Mimarî Akus-tığı	Başka Memle-ketlerde Mi-marî	Bizim Mimarlarımız ve Bizim Mimari	
Memleketi-mizde Mimari Varlık	Güzel Sanatlar Birliği Mimari Şubesi Haber-leri	Yeni Mimari	Dahillî Mimari	Şehir Mimari-sinde Usuller	Mimarlıkta İn-kılap	Başka Memle-ketlerde Mi-mari	Mimar Koca Kasım Ali	Başka Memle-ketlerde Mi-marî	
Bugünkü Mi-mari Telakkiler	Kroki ve Mi-mar	Yeni Rus Mi-marisi	Mimar Kelük bin Aptullah	Bugünkü Türk Mimari ve Va-zifeleri	Mimar Yetiştir-mek, Mimara İş Vermele Olur	Mimarlık ve Türklük	Bursa'da San'at Eserleri ve Türk Mimarisi	Mimar Yetiştir-ren Müessesese	
Mimarın Ücreti	R.I.A Beynel-mîl Mimari Mecmua	Mimaride Ten-virat	İspanya Mi-marisinde Yeni Tecsimat	Ecnebi Memle-ketlerde Mi-marî	Türk İnkılap Mimarisi	Başka Memle-ketlerde Mi-marî			

Kaynak: (Mimarlar Odası Arkitekt Veritabanı,2020)

Tablo 6'dan elde edilen sonuçlar doğrultusunda mimarlığa dair ele alınan konular şu şekilde özetlenebilir:

- Mimar Sinan: Mimar Sinan'a ilişkin anma ve bilgilendirme
- Mimarlığın inşaat süreçleri: Uygulama alanında neler yapıldığına dair süreçler.
- Türk mimarisi: Kavramsal ve mimari boyutları.
- Yurt dışındaki mimarlık: Yurt dışından bahsedilen ve incelenen örnekler ve yarışmalar.
- Eski ve Yeni mimarlık: Var olan durum ve eski arasındaki kıyaslamalar
- Şehir mimarisindeki Usuller: Şehir mimarisinde uyulması gerekli yaptırımlar.

Mimar Dergisi'nin 1931-1934 yıllarındaki sayılarının makalelerindeki (çalışma) ev temalı konularının içeriği Tablo 7'de ifade edilmiştir. Tablo 7'de görüldüğü üzere ev temalı konularda bir kişiye özel olarak isimlendirilen evler dikkat çekmektedir.

Tablo 7. Ev Temalı Konularının İçeriği

Bekir Bey'in Evi	H. Ziya B. Evi- Samatya	Nazire H. Evi	İsmail Hakkı B. Evi	Dr. Celâl B. Evi	Şevket Bey Evi	Bir Ev Projesi	Ankara'da Sıra Evler Tipi : 2	Şehir Evi Projesi	Bir Kira Evi
Müstakil Evler	Ev Projesi	Belediye Reisi Evi	Müşterek Evler	Dr. Naci B. Evi	Bir Ev Projesi	Ev Projesi	Yazlık Ev	Şehir Dışarısında Bir Ev	B. Hakkı Evi
Herkesin Kendi Evi	Kimyager A.Rıza B. Evi - Adana	Ev Projesi	Sait B. Evi	Suadiye'de İki Ev	Sidika Haydar Hanım Evi	Cemil Bey Evi	Ev Projesi	Eski Bir Türk Evi	Ev Projesi
Müh. Mustafa Fahri Bey Evi	Tek Katlı Evler	Ev Projesi	Münip B. Evi	Ev Projeleri	Ankara İçin Ucuz Aile Evi Tipleri	E. Saniye Hanım Evi	T. Sermet Bey Evi	Muhittin Bey Evi	Bayan Firdavs Evi
Küçük Ev Projeleri	Baytar Kamil Bey Evi- Üsküdar	İzzet Bey Evi	Mühendis Ata Bey Evi	Bir Kira Evi	Yazlık Ev	Zingal Pavyonu ve Evi	Bir Ev Projesi	Dr. Rifki Bey Evi	Dr. İhsan Sami Evi
Evlerin Elektrik Tertibatı	Beton ve Asfalt- Evlerin Su Tesisatı - Kalorifer Tesisatı	Bir Ev Projesi	M. H. Evi	Küçük Ev Projeleri	Bir Ev Projesi	Bir Sahil Evi	Büyüyeblen Evler Projesi	i. E. Ha. Evi	Ev Projesi
Ev Projesi	Evlerde Tecdidî Hava	Ev Projeleri	Nakıpzade Şekip Bey Evi	Ev Projesi	Bir Katlı Ev Projesi	Köy Evi	Ev Projesi	İki Ev	Sıra Evler
Evlerimizin İçî	Ev İşleri Mektepleri	İ. Hanım Evi	Nazif Bey Evi	İhsan Bey Evi	Baki Bey Evi	Bolu'da Bir Ev	Prof. Rahmi Bey Evi	Bir Çiftlik Evi	

Kaynak: (Mimarlar Odası Arkitekt Veritabanı,2020)

Mimar Dergisi'nin 1931-1934 yıllarındaki sayılarının makalelerindeki (çalışma) proje temalı konularının içeriği Tablo 8'de ifade edilmiştir.

Tablo 8. Proje Temalı Konularının İçeriği

Bir Lokanta Projesi	Proje Müsabakası	Hal Projesi	Ev Projeleri	Zonguldak Halkevi Proje Müsabakası Münasebetle	Bir Ev Projesi	Kaplıca Otel Bahçe Projesi	Bir Yalı Projesi	Yalova'da Bir Otel Proje Müsabakası	Antalya İnhisarlar Müstakil Müdürlük Binası Projesi
Proje ve Mimar	Proje Tasdiki İçin	Abide Projesi	Sayfiye Projesi	Kubilây Abidesi Proje Esgizleri	Bir Katlı Ev Projesi	Proje Müsabakaları Lâhiyası	Yıldız Sarayı Tefriş Projesi	A.Ş.K. Projesi İzah Notu	Tahran'da Türkiye Cumhuriyeti Elçilik Binası Projesi
Geçit Projesi	Ev Projesi	Apartman Avan Projesi	Bir Villâ Projesi	Zonguldak Halkevi Projesi Jüri Heyeti Raporu	Bir Ev Projesi	Proje ve Kanun Lâhiyaları Esbabı Mucibe Raporu	Ev Projesi	00077 Projesine Ait İzah Notu	Ev Projesi
Kazino Projesi	Karacabey Belediye Binası Projesi	Ev Projesi	Ev Projeleri	Zonguldak Halkevi İlk Projesi	G.S. Akademisinde Diploma Projesi (1932-1933)	Ludwigsburg Ticaret Mektebi Projesi	Bir Ev Projesi	Ankara'da Apartman Proje Müsabakası	Ev Projesi
Küçük Ev Projeleri	Sânayi ve Maadin Bankası Proje Müsabakası	Ev Projesi	Ankara'nın İmarî Projesi	Halkevi Projesi Esbabı Mucibe Raporu	Ev Projesi	Ankara Polis Jandarma Mektebi Proje Müsabakası Münasebetle	Büyüyeblen Evler Projesi	Küçük Apartman Projesi	İstanbul Tiyatro ve Konservatuarına Ait Uluslararası Proje Müsabakası
Ev Projesi	Villa Projeleri	Villâ Projesi	Bir Villâ Projesi	Köşk Projesi	Polis ve Jandarma Mektebi Proje Müsabakası	Deniz Kenarında Bir Küçük Villâ Projesi	Anver Şehri Tevsil Projesi	Ev Projesi	İstanbul Tiyatro ve Konservatuar Binası Uluslararası Proje Müsabakası
Proje Müsabakaları	Otel Projesi	Villâ Projesi	Küçük Ev Projeleri	Deniz Kenarında Bir Malikâne Projesi	Köşk Projesi	İlk Mektep Projesi	Himayeli Etfal Apartmanı Proje Müsabakası	Gümrükler ve İnhisarlar Vekâleti Binası Proje Müsabakası	
Stadyum Projesi	Villâ Projesi	Bir Ev Projesi	Ev Projesi	Bir Ev Projesi	Güzel San'atların Memleketimizde İnkıfâna Dair Proje ve Kanun Lâhiyaları Esbabı Mucibe Raporu	4 Posta Merkezi Proje Müsabakası	Şehir Evi Projesi	16 Mart Şehitleri Abidesi ve Konservatuar Binası Proje Müsabakası	

Kaynak: (Mimarlar Odası Arkitekt Veritabanı,2020)

Tablo 8'e göre, çeşitli işlevlere sahip proje örnekleri yer almaktadır. Uygulama alanından ve akademik alandan örnekler mevcuttur. Genel olarak ev projesi hakimdir. Diğer ele alınan proje türleri ise; lokanta, geçit, stadyum, belediye binası, villa, otel, halkevi, köşk, malikane, okul, şehir, elçilik binası, müdürlük binası ve yarışma projeleri olarak sıralanabilir.

1931-1934 yıllarındaki derginin her yılında tamamına yakın sayıda Haberler adlı bir yayının çıktığı görülmüştür. 1935 yılında ise bu yayını Duyumlar olarak değiştirmiştir. 1931 yılına ait Haberler adlı bölüm içerikleri Tablo 9'da; 1932 yılına ait Haberler adlı bölüm içerikleri Tablo 10'da; 1933 yılına ait Haberler adlı bölüm içerikleri Tablo 11'de; 1934 yılına ait Haberler adlı bölüm içerikleri Tablo 12'de ifade edilmiştir.

Tablo 9. 1931 Yılına Ait Haberlerin İçeriği,

1931/haberler		
1	Haberler	Mimar adresleri, mühendislik ve mimarlık hakkında kanun, şubedeki görev tanımları
4	Mimarlar şubesi haberleri	Sergi ilanları, iş reklamları
5	Güzel Sanatlar Birliği Mimari Şubesi Haberleri	Güzel Sanatlar Birliği Mimari Şubesi Haberleri, Mimar Bürhan Arif Beyin sergisi , Tayinler, Galatasaray sergisi
8	haberler	Sanayi ve Maadin bankası proje müsabakası, Müteferrik' malûmat, Leipzig'te hâl binası, Karaağaç mezbahası, Karaağaç souk hava ve buz deposu, Mimar ve mühendisler tenezzühü, Kurt Çimento Şirketi (planı)

Kaynak: (Mimarlar Odası Arkitekt Veritabanı,2020)

Tablo 10. 1932 Yılına Ait Haberlerin İçeriği

1932/haberler		
1	Haberler	Bizde ve yabancı ülkelerdeki, akademik, sergi ve inşa süreçleri
2	Beynelmîlel Resimli Havadisler	Villalar ve kamu yapılarından resimli örnekler
2	Haberler	Kültürel, kamusal, endüstri mekanları, proje, imar
3	Haberler	Ksikolisit;kaba, zemin ve duvar ilişkisi, bizde ve yabancı ülkelerde inşa durumları
4	Haberler	Bizde ve yabancı ülkelerde yapılan tasarımlar ve gerçekleşmesi, Muhabere ile Mukavemet ve betonarme dersleri Mimar mecmuasına müracaat bildirim
5	Haberler	Bizde ve yabancı ülkelerdeki imar ve şehircilik çalışmaları
6	Haberler	Umumi bir yapıda, su, demir ve alüminyuma ait tesisat ve fiyatlar
6	Beynelmîlel Resimli Haberler	Apartmanlar, köprü ve kamu yapılarına ait yabancı ülkelerden resimli örnekler
8	Resimli Beynelmîlel Haberler	Mektep binası ve eve ilişkin yapılara ait yabancı ülkelerden resimli örnekler
10	Beynelmîlel Resimli Haberler	Fabrika, mezarlık, villa , kilise yapılarına ilişkin yabancı ülkelerden resimli örnekler

Kaynak: (Mimarlar Odası Arkitekt Veritabanı,2020)

Tablo 11. 1933 Yılına Ait Haberlerin İçeriği,

1933/haberler		
1	Memleket- Birlik Haberleri	Memleket haberleri-Türkiye'de meydana gelen inşa haberleri
2	Birlik Haberleri	Birlik binası içerisinde sergi alanları oluşturma, malzeme müzesi
2	Memleket Haberleri	Zonguldak halkevi proje müsabakası münasebetile, bursa için mimar alımı bildirisi
3	Resimli Haberler	Köprü kulesi, kilise, sergi binası, hava limanı ve villara ait yabancı ülkelerden resimli örnekler
3	Memleket Haberleri	Birçok şehirde yapılan mimari süreçler
4	Memleket Haberleri	Sergi binası müsabakası, tayinler, Kubilay abidesi, İstanbul planı, münakasa
5	Haberler	Önemli kişinin vefatı, tayinler, Birlik 'ten haberler
6	Haberler	Hesaplar, yeni mezonlar, alüminyum mobilya münakasası, inşaat münakasası, tefriş münakasası, sergi , Birlik 'ten bilgi
7	Haberler	Ev bahçesi, Yol münakasası, Manisa mezbahası projesi müsabakası, tayinler, otel, Polis ve jandarma mektebi konkur
8	Haberler	Yıldız sarayı tefrişi proje müsabakası, şose tamiri müsabakası, mimarlara Birlik 'ten haberler
9	Haberler	Önemli kişinin ölümü, Birlik faaliyetleri, inşa süreçleri, Sivas haritası
10	Haberler	Sergi , elektrik fiyatları, Otel projesi müsabakası, Polis, jandarma mektebi projesi müsabakası, tayin
11	Haberler	Polis jandarma mektebi müsabakası, tayin, iş, müsabakalar nizamnamesi

Kaynak: (Mimarlar Odası Arkitekt Veritabanı,2020)

Tablo 12. 1934 Yılına Ait Haberlerin İçeriği

1934/haberler		
1	Haberler	Türk mimarları umumi kongre, birlik haberleri, tayin, sergi , yeni komite bilgisi
2	Haberler	Mecmularına gönderilen eserler,
3	Haberler	İnşaat haberleri, belediye bilgisi, inşaat münakasası, yol münakasası, güzel sanatlar birliği , tashih
4	Haberler	Güzel sanatlar birliği , Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti proje müsabakası neticesi, Polis ve Jandarma mektebi ihalesi, hususi apartman inşaatı müsabakası, sergiler
5	Haberler	Şehir cilik kongresi, yurt dışındaki müsabakalar, boru fabrikası, çimento fiyatı,altıyol ağzında tarmvay deposu(tepki)
6	Haberler	Sergi , fabrikalar, şehir planları, tayin, kamu yapıları
7	Haberler	Tayin, şehir planı, fabrika, yapı ve malzemeye dair bilgiler,
8	Haberler	Güzel sanatlar birliği , yerel ve yurt dışındaki müsabakalar ve münakaşalar, nakil ve malzeme fiyatları
9	Haberler	Malzeme bilgisi, yeni mezunlar, yeni rasathane, Hayvanat ve nebatat Enstitüsü, yurt dışından müsabaka

Kaynak: (Mimarlar Odası Arkitekt Veritabanı,2020)

5. Çalışma Bulguları

Mimar Dergisi'nin 1931-1934 yıllarında yayınlanan 43 sayısında toplam 509 makale (çalışma) incelenmiştir. 1935 yılında sayılar Arkitekt adıyla yayın hayatına devam etmiştir. Yayımlanan makalelerin (çalışmaların) neredeyse tamamı Türkçe'dir. Bibliyometrik analiz ile derginin sayılarının kapaklarına, makalelerin (çalışma) başlıklarına, içeriklerine, yazarlarına, sayfalarına Mimarlar Odası Arkitekt Veritabanı'ndan ulaşılmıştır. Çalışmanın amacı, Cumhuriyet dönemindeki Mimar Dergisi'nin adını değiştirmeden önceki süreçte ele aldığı konuları incelemek ve derginin genel profilini saptamak olduğu için oluşturulan tablo, grafik ve şekillerde derginin belirlenen yıllardaki kapakları, sayıları ve bu sayıların içeriğini oluşturan makale (çalışma) başlıkları yer almaktadır.

Sayıların içeriklerine bakıldığında, Osmanlı döneminden Cumhuriyet dönemine kadar geçen süreçte ülkemize modernleşmeyle birlikte gelen yenileşme hareketlerinin mimariye de yansıdığı görülmektedir. Bu değişiklik derginin ele aldığı konuları da etkilemiştir. Derginin ele aldığı konulardan ortaya çıkan temalara bakıldığında yaşanan değişikliği somutlamaktadır. Ev, mimar ve proje temaları başta olmak üzere şehir, İstanbul, birlik, Ankara, sergi, villa temaları hangi konuların ele alındığını görülmüştür. Osmanlı döneminde merkezin İstanbul olması ve Cumhuriyet döneminde başkentin Ankara'ya taşınmasıyla yeniliklerin bu kentlerde gerçekleşmesi kaçınılmaz olmuştur. Osmanlı döneminin öne çıkan villaları ve ihtiyaçlar doğrultusunda yapılan evler ve dolayısıyla değişen şehir yapısı ise derginin gündeminden düşmemiştir. Modernleşme hareketleri, yurt dışında yapılan sergi ve projelerin de takip edilmesine ön ayak olmuş ve derginin konularına yansımıştır. Buradan çıkarımla dönemin siyasi, toplumsal ve ekonomik yapısının derginin makale (çalışmalarını) içeriklerini etkilediği söylenebilir. Öne çıkan temaların yıllara göre analizi yapıldığında SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) sonucuna göre, yıllar ve temalar arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür. Bu durum ise, belirli bir konunun seçilmediğini ve gündeme göre derginin içeriğinin değiştiğinin düşünülmesine yol açmıştır. Ayrıca, 1931-1934 yıllarında her dergide, sayıların neredeyse tamamında görülen "Haberler" adlı bölümlerin içeriklerinin incelenmesi sonucunda birlik kavramından oldukça sık bahsedildiği görülmüştür. Bu sebeple birlik kavramının üzerine gidilerek ne olduğu irdelenmiştir. Bu kavramın Güzel Sanatlar Birliği olduğu anlaşılmıştır. Yenileşme hareketleriyle birlikte mimarlığın gelişmesi, rekabetin artması ve insanların kendilerini duyurma isteğiyle temasa geçmesi bir araya gelmelerini gerektirmiştir. Bu gereksinim sonucunda bir araya gelen mimarlar, Güzel Sanatlar Birliği'ni oluşturmuştur.

Yapılan bu makalelerin (çalışma) analizleri, Cumhuriyet dönemi Türkiye'sinin inşa sürecinin hangi aşamalardan geçtiğini göstermektedir. Bu çalışmanın faydası hem kendi toplumumuzun gelişimini görmek hem de bu gelişimlerin hangi konulara değindiği görmek açısından önemlidir.

6. Tartışma

Cumhuriyet dönemi denilince modernleşme hareketleri ilk olarak akla gelmektedir. Savaşın tahrip edici etkisinden sonra gelen Cumhuriyet ve modernleşme mimari alanda da kendini göstermiştir. Cumhuriyet döneminde mimari denilince akla gelen ilk şehirler İstanbul ve Ankara'dır. Çünkü Osmanlı döneminde merkezin İstanbul olması ve Cumhuriyet döneminde başkentin Ankara'ya taşınması bu yenilikler için bir fırsat olmuştur. Yapılan yenilikler var olan villaları, ihtiyaç dahilinde inşa edilen evleri ve dolayısıyla da şehir yapısını etkilemeye başlamıştır. Yapılan bu çalışma dönemin yaşadığı siyasi, sosyal ve ekonomik açıdan toplumun nasıl etkilendiği ve bu durumun mimariye nasıl yansıdığını ortaya koymaktadır. Bu bilgilerin ortaya çıkması sağlayan ve Mimarlar Odası Arkitekt Veritabanı'nda yer alan derginin çalışmaları birer tarihi belge niteliğindedir. Çünkü dönemin yaşanmışlıkları hakkında yazılı ve görsel belgelere sahiptir. Bu belgeler tarihimizin delili olduğu için önemlidir. Ayrıca tarihi belgeler; toplumun ortak yaşanmışlıklarına ışık tuttıkları için toplumun kolektif belleğinin oluşumunda etkili olan yapıların tanınması için de önemlidir. Bu sebeple tarihi belgelere ulaşmak ve yararlanmak için arşiv ve veritabanlarının önemi büyüktür. Çünkü tarihi belgelerin standart bir üstveri görüntüleme yapısına kavuşması bu alanda yapılan araştırmalar için hızlı ve kolay veri toplanmasını mümkün kılmaktadır (Yalçınkaya, 2019, s. 211). Dolayısıyla teknolojinin hızla geliştiği günümüzde tarihi belgelere ulaşmanın hızlı ve daha kolay olması için elektronik ortama taşınması gerekli bir hal almıştır.

7. Sonuç

Günümüz koşullarının iyi bir şekilde anlaşılabilmesi için geçmişinin de iyi bir şekilde bilinmesi gerekmektedir. Tarihin bilinmesi bu bağlamda önemlidir. Ayrıca tarih sadece insanın geçmişi hakkında değil toplumların ve yaşantıların geçmişleri hakkında da bilgi vermektedir. Merkezinde insanın bulunduğu tarih, merkezinde insan olan mimarlıkla ister istemez yakın bir temas halindedir. Çünkü mimarlık insanla birlikte yaşayan ve kendi hafızasını, geçmişini oluşturan bir olgudur. Tarih değişimleri ortaya çıkarırken, mimarlık bu değişimlerle birlikte benzerlikleri de bir kanıt olarak ortaya koymaktadır. Mimarlık tarihi de geçmiş toplumların yaşantılarına ışık tutmaktadır. Bu sebeple geçmişin bilinmesi ve günümüz koşullarının anlaşılabilmesi için mimarlık tarihinde yapılan çalışmalar önemli bir hal almaktadır. Yapılan bu çalışmayla ülkemizdeki Cumhuriyet dönemi mimarlık alanına ilişkin ilk derginin içerik analizi yapılmıştır. Mimar Dergisi'nin 1931-1934 yılları için içerikleriyle ilgili detaylı bir çalışma bulunmamaktadır. Yapılan bu çalışma literatürdeki bu boşluğu doldurmasıyla önem kazanmaktadır.

Çalışma kapsamında Mimar Dergisi'nin adı Arkitekt olmadan önce 1931-1934 yıllarındaki sayıları, içerikleriyle beraber incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda hangi konuları ele aldığı görülmüştür. Dergi sayılarının içeriğinde öne çıkan konularda; mimar-ev-proje-şehir-İstanbul-birlik-Ankara-sergi-villa temaları karşımıza çıkmaktadır. Bu temalar arasında mimar, ev ve proje sayısal çoklukta dergi makalelerinde (çalışma) kullanılmıştır. Öne çıkan temalar kapsamında ele alınan konular şu şekildedir:

- Mimar konusunda; tanınmış mimar ve bu mimarların evleri, mimarlığın ne olduğu, mimarlığın yaptığı işler ve usuller ile eski yeni karşılaşması genel temayı oluşturmuştur. Tanınmış ve Osmanlı döneminin önemli mimarı Mimar Sinan ilk yıllarda sıklıkla dile getirilmiştir.

- Ev konusunda; kişiye özel evlerin yapıldığı görülmüştür. Dönemin değişen mimarı anlayışı en başta evlere (konut) yansıdığı için, derginin ev temasına önem verdiği görülmüştür. Dergi kapsamında da bu evler ve bazı mimarların yaptığı evler temayı oluşturmuştur.

- Proje konusunda; modernleşme hareketleriyle beraber yurt dışından da örnekler olmak üzere uygulama alanından ve akademik (okul) alandan örnekler gösterilmiştir. Okullarda nasıl projeler işlendiğini görme fırsatı oluşmuştur. Dönemde yapılan projeler ve yurt dışında yapılan projeler tema kapsamındadır. Bu kapsamda ilerleyen teknoloji takip edilmeye çalışılmıştır.

Dergi hem akademik hem de uygulamaya hizmet veren bir iletişim aracı niteliğinde olmuştur. Dergilerin sayılarında Haberler adlı bölümün içeriğinde birlik kavramı oldukça sık kullanılmıştır. Bu kavramın Güzel Sanatlar Birliği'ni ifade ettiği anlaşılmıştır. Bu birlik, mimarlık hareketlerinin artmasıyla mimarların temasını sağlayan bir oda niteliği taşımaktadır. Günümüzde ise Güzel Sanatlar Birliği'nin yaşam hayatına Mimarlar Şubesi olarak devam ettiği görülmüştür.

Yapılan çalışma sonucunda, birçok alanda olduğu gibi mimarlık alanında da tarihi belgelemenin önemli olduğu görülmüştür. Çünkü tarihi belgeler, dönemin içinde bulunan yaşam koşullarının anlaşılmasına yardımcı olmaktadır.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Yapılan çalışma; anket, mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme teknikleri kullanılarak katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren bir çalışma değildir. Genel kaynak taraması (literatür ve belge) ile oluşturulan bir çalışmadır. Dizin taramalarıyla ilgili tüm kaynaklar metin içerisinde verilmiştir. Bu sebeple bu makale, araştırma ve yayın etiğine uygun bir çalışmadır.

Destek Beyanı

Araştırma, herhangi bir kurum veya kuruluş tarafından desteklenmemiştir.

Çıkar Beyanı

Yazarlar arasında bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazar Katkı Oranları

Elif Atıcı %60, Terane Mehemmedova Burnak %40 şeklindedir.

Kaynaklar

- Abacı, S. (2014, 11 15). Arkitekt Dergisi. <http://www.eskieserler.com/Eski/Eserler/Dergi/247/Arkitekt-Dergisi.asp?LID=TR&ID=247>, Erişim tarihi: 20.10.2020
- Akay, Z. (2018). Mimarlık Yayıncılığı: Nereden Nereye (Kişisel Çabalardan Profesyonelliğe: Türkiye’de Mimarlık Dergilerine Kısa bir Bakış). Mimarlık(400). <http://www.mimarlikdergisi.com/index.cfm?sayfa=mimarlik&DergiSayi=414&ReclD=4405>, Erişim tarihi: 25.10.2020
- Al, U., & Coştur, R. (2007). Türk Psikoloji Dergisi'nin Bibliyometrik Profili. Türk Kütüphaneciliği, 21(2), 142-163. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/815118>, Erişim tarihi: 15.10.2020
- Atasoy, Z. B. (2012, 05 02). Mimarlık Tarihi Söyleşileri: Uğur Tanyeli. <https://www.arkitera.com/soylesi/mimarlik-tarihi-soylesileri-ugur-tanyeli/>, Erişim tarihi: 06.11.2020
- Batur, A. (1983). A tribute to Zeki Sayar. MIMAR 10: Architecture in Development, 76-85. <https://s3.us-east-1.amazonaws.com/media.archnet.org/system/publications/contents/3925/original/DPT0430.pdf?1384777432>, Erişim tarihi: 15.10.2020
- Dosya. (2010). Anma Programı: ZEKİ SAYAR (1905–2001). Mimarlık(353). <http://www.mimarlikdergisi.com/index.cfm?sayfa=mimarlik&DergiSayi=367&ReclD=2372>, Erişim tarihi: 15.10.2020
- Eldem, S. H. (1973). Elli Yıllık Cumhuriyet Mimarlığı. Mimarlık(1112), 5-11. <http://earsiv.sehir.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11498/15554/001582364010.pdf?sequence=1>, Erişim tarihi: 01.11.2020
- Ergut, E. A. (2001). Zeki Sayar, Türkiye’de Mimarlığın Profosyenelleşme Sürecinde Bir Mimar. Mimarlık(300), 14-22. <http://dergi.mo.org.tr/dergiler/4/549/8203.pdf>, Erişim tarihi: 10.05.2020
- Halbwachs, M. (2017). Kolektif Hafıza (2. b.). (B. Barış, Çev.) Ankara: Heretik Yayınları.
- İnan, A. D. (2015). Zeki Sayar'ın Mimarlığı: Yapılar ve Projeler. A. Cengizkan, D. İnan, & N. M. Cengizkan içinde, Zeki Sayar ve Arkitekt: Tasarlamak, Örgülemek, Belgelemek (s. 51-58). Ankara: Mimarlar Odası. <http://www.mimarlikdergisi.com/index.cfm?sayfa=mimarlik&DergiSayi=375&ReclD=2839>, Erişim tarihi: 10.01.2020

- Kul, F. N. (2011, Temmuz-Ağustos). Erken Cumhuriyet Dönemi İlkokul Binaları. Mimarlık(360). <http://www.mimarlikdergisi.com/index.cfm?sayfa=mimarlik&DergiSayi=374&RecID=2862>, Erişim tarihi: 09.09.2020
- Mimarizm. (2015, 12 02). "ZEKİ SAYAR VE ARKİTEKT: Tasarlamak, Örgütlemek, Belgelemek" Yayımlandı. http://www.mimarizm.com/haberler/gundem/zeki-sayar-ve-arkitekt-tasarlamak-orgutlemek-belgelemek-yayimlandi_123458, Erişim tarihi: 10.10.2020
- MimarlarDerneği. (2021). Mimarlar Derneği 1927. <https://www.md1927.org.tr>, Erişim tarihi: 04.02.2020
- Mimarlar Odası Arkitekt Veritabanı. (2020). tarihinde <http://dergi.mo.org.tr/>: <http://dergi.mo.org.tr/detail.php?id=2>, Erişim tarihi: 15.11.2020
- Özgüven, Y. (2020, Haziran). Mimarlık Süreli Yayınlarının Tarihsel Bağlamına Dair Bir. Tarih ve Gelecek Dergisi Değerlendirme: Türkiye'nin İlk Mimarlık Dergileri ve Arkitekt, 6(2), 198-222. doi:<http://dx.doi.org/10.21551/jhf.726854>
- Tanyeli, U. (1997). Mimarlık Tarihi Nasıl Bir Disiplindir? Ege Mimarlık, 2(23), 34-36. <http://egemimarlik.org/23/11.pdf>, Erişim tarihi: 10.02.2020
- Tanyeli, U. (2001). Mimarlık'in 300. Sayısı Ve Sektörün Tarihi Bağlamında Bugün Türkiye'de Mimarlık Dergiciliği. Mimarlık(300), 34-36. <http://dergi.mo.org.tr/dergiler/4/549/8207.pdf>, Erişim tarihi: 11.02.2020
- Tuluk, Ö. İ. (2009). Cumhuriyet Dönemi Mimarlık Dergileri ve Mimarlık Tarihi Yazıları Bibliyografyası. Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, 7(13), 485-556. https://www.academia.edu/7846796/Cumhuriyet_D%C3%B6nemi_Mimarl%C4%B1k_Dergileri_ve_Mimarl%C4%B1k_Tarihi_Yaz%C4%B1lar%C4%B1_Bibliyografyas%C4%B1_A_Bibliography_for_Articles_about_History_of_Architecture_Published_in_the_Periodicals_of_Architecture_in_the_R, Erişim tarihi: 10.10.2020
- Wikipedia. (2020, Nisan 22). Arkitekt. [tr.wikipedia.org: https://tr.wikipedia.org/wiki/Arkitekt](https://tr.wikipedia.org/wiki/Arkitekt), Erişim tarihi: 03.10.2020
- Yalçınkaya, B. (2019). Arşivlerde Tanımlama ve Üstveri: Osmanlı Dönemi Belgeleri (Kitap Değerlendirmesi). Arşiv Dünyası, 210-211. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/910080>, Erişim tarihi: 15.11.2020